

bistandssamarbejde«, med tilhørende forslag om etablering af procedurer for den øgede inddragelse af miljøhensynet.

I maj 1987 blev der afholdt folketingsdebat foranlediget af offentliggørelsen af Brundtland-rapporten »Vor Fælles Fremtid«. Der konstateredes en betydelig politisk interesse for miljø i forbindelse med udviklingsbistand, baseret på Brundtland-rapportens definition af begrebet bæredygtig udvikling som en udviklingsproces, der »opfylder den nulevende befolknings behov uden at bringe fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres behov i fare«. Folketinget vedtog ved den lejlighed, at Danida skulle udarbejde en handlingsplan for styrkelse af miljøaspekterne i dansk udviklingsbistand.

Handlingsplanen, der blev offentliggjort i 1988 som den første af sin art fra en europæisk bistandsorganisation efter Brundtland-rapporten, kom til at omfatte en overordnet strategi samt sidenhen fem landeprofiler og seks sektorstrategier. Dermed blev den for den tid stadig banebrydende holdning slået fast, at miljø skal indgå som tværgående hensyn i alle dele af udviklingsbistanden. Planen var det første substansielle danske svar på bekymringerne vedrørende det globale miljø, som blev udtrykt i Brundtland-rapporten, og som videre førte frem til Rio-konferencen i 1992 og til opfattelsen af miljø også som en egentlig sektor i bistanden.

2.3 Miljø- og katastroferammen

I december 1992 besluttede Folketinget på baggrund af Rio-konferencen at etablere en Miljø- og katastroferamme (MIKA). Målet er at rammen skal udgøre 0,5 pct. af den danske bruttonationalindkomst i år 2002 i tillæg til den øvrige danske udviklingsbistand. Af rammen afsættes 50 pct. til humanitær hjælp primært i forbindelse med væbnede konflikter og de deraf afledte flygtningeproblemer. 25 pct. afsættes til miljøindsatser i overgangsökonomierne i central og Østeuropa. De sidste 25 pct. går til miljøindsatser i udviklingslandene (en mindre del dog til indsatser i arktiske områder). Af midlerne til miljøindsatsen i udviklingslandene skal 40 % administreres af Miljø- og Energiministeriet og 60 pct. af Udenrigsministeriet, når rammen er fuldt udbygget i år 2002.

2.4 MIKA miljøbistand til udviklingslandene

Med fokus i de første år på miljøproblemer i mere velstående udviklingslande førte afsættelsen af midler under MIKA i 1993 til oprettelsen

af en administrativ enhed under Miljø- og Energiministeriet, som indledningsvis skulle stå for varetagelsen af den bilaterale miljøbistand til disse lande. Enheden fik navnet Danced, Danish Cooperation for Environment and Development.

Fra 1996 blev der på Finansloven også afsat midler til Udenrigsministeriets bilaterale MIKA-miljøbistand til fattigere udviklingslande. Administrationen af MIKA-miljømidlerne til udviklingslande varetages herefter af de to ministerier i samarbejde. Dette er bekræftet af regeringen i september 1995 som følger:

Fordeelingen af indsatsen mellem Danida og Danced sker ud fra en afvejning af udviklingshensyn og miljøfaglige hensyn. Danida forestår miljøindsatser i programsamarbejdslande, mens Danced står for indsatsen i bedre stillede udviklingslande (over den bilaterale projektbistandsgrænse). I øvrige udviklingslande (ikke-programsamarbejdslande under projektbistandsgrænsen) tages der stilling til hvorledes indsatsen tilrettelægges i forbindelse med udarbejdelsen af regionale strategier.

For at sikre fokusering af arbejdet er miljøbistanden begrænset til 5 lande i Sydøstasien og 11 lande i det sydlige Afrika. I Sydøstasien varetager Danida indsatsen i Cambodia, Laos og Vietnam, mens Danced arbejder i Malaysia og Thailand. I det sydlige Afrika varetager Danida miljøbistanden til Angola, Malawi, Mozambique, Tanzania, Zambia, og Zimbabwe, mens Danced arbejder i Botswana, Lesotho, Namibia, Sydafrika, og Swaziland.

Som en forløber for Danidas bilaterale miljøindsats under MIKA-rammen har der siden 1993 årligt været afsat 10 mio. kr. under Finansloven til Danidas udmøntning af nye danske indsatser i globale miljøprogrammer. Disse midler har i perioden 1993-1996 været anvendt til støtte for projekter forvaltet af FN-organisationer og NGO'er til opfølgning af de internationale miljøkonventioner, der udsprang af Rio-processen (FN's konventioner vedrørende biologisk mangfoldighed (1992), klimaændringer (1992) og ørkenspredning (1994)) samt til styrkelse af miljøets stilling i internationale forhandlinger om handel og miljø.

Udvidelsen af budgetrammen mod målet i år 2002 sker gradvist og fastsættes år for år i finanslovene. Den årlige tilvækst fordeles med 80% til Danida og 20 pct. til Danced, indtil de samlede midler er fordelt med 60% til Danida og 40 pct. til Danced. Herefter fordeles en årlig